

Jaká bude

Praha?

UDRŽITELNÉ PLÁNOVÁNÍ A ROZVOJ MĚSTA

Soubor doporučení nevládních organizací
pro zastupitelky a zastupitele hlavního města Prahy
volební období 2010 - 2014

ISBN: 978-80-904685-4-2

Jaká bude Praha?

Před rokem 1989 byla Praha městem šedivým, kde na každém rohu číhal na chodce výkop nebo lešení. Nedostatek peněz ve státě řízené ekonomice neumožňoval opravy historických skvostů, zároveň ale středověké město uchránil od bourání „nemoderních“ domů, přestaveb centra a budování paneláků a později mrakodrapů, což postihlo řadu jiných metropolí. Díky tomu je dnes Praha vedle Benátek a Florencie jedním ze tří evropských měst, která si uchovala svůj historický charakter, a po právu je zapsána na Seznamu světového dědictví UNESCO.

Opravy budov v porevolučních letech vedly k záchraně města jako takového, často se však odehrávaly necitlivě vůči skutečným hodnotám. Mizely archeologické i stavební památky, obytné domy se často přestavovaly v hotely a kanceláře. Otevření hranic přineslo Praze bohatství plynoucí z turistického ruchu, neexistence pravidel ale přeměnila hlavní ulice Královské cesty v „Křišťálovou“ a „Zlatou“, s nevkusnými obchody plnými kýčů. Vymizení autentického života z centra města vede po počátečním nadšení také k postupnému opadávání zájmu cizinců.

Zatímco 70. a 80. léta dvacátého století se vyznačovala budováním šedivých panelových sídlišť obkličujících Prahu, dobu posledních dvaceti let charakterizují předměstská nákupní centra, logistické haly a satelitní městečka. Nových budov, které by se staly magnetem pro návštěvníky města stejně jako Tančící dům nebo Zlatý Anděl, vzniklo žalostně málo. Fádní a podprůměrná architektura nemá sílu inspirovat obyvatele a znovu Prahu zařadit mezi významná centra Evropy. Kvalita veřejného prostoru často odpovídá spíše době dávno minulé.

To, jaká bude Praha za dalších dvacet let, závisí do značné míry na zastupitelích, kteří mají sílu rozhodnout o podobě územního plánu. Právě nyní je nejvyšší čas poctivě hledat odpověď na otázku, zda je pro město a jeho obyvatele lepší krátkodobý ekonomický zisk z nekvalitní komerční výstavby, nebo složitě hledání nové identity města. Praha kdysi bývala nejen ekonomickým a politickým centrem, ale také metropolí umění, vzdělanosti a duchovna. Je na co navazovat, ale neobejdeme se bez nové vize pro 21. století, která Praze vrátí její význam a slávu.

7 klíčů k udržitelnému plánování a rozvoji města

I. Schválit moderní územní plán

Vytvořit vizi rozvoje města, zpracovat nový územní plán podle zásad udržitelného rozvoje a důsledně jej uplatňovat. Nepřipustit nesystémové změny.

II. Zastavit bujení města do krajiny

Zastavit rozrůstání města do krajiny, využívat území brownfields, zapojit do vytváření infrastruktury developery a regenerovat panelová sídliště

III. Chránit a rozšiřovat zeleň

Zpracovat podrobnou evidenci zeleně, důsledně chránit existující parky a zelené plochy a zakládat nové, zachovat zahrádkové osady.

IV. Zajistit obyvatelům veřejné vybavení

Vymezit místa pro celoměstsky významné stavby, podpořit vědu a výzkum, zajistit Pražanům dostatek sportovišť. Celoměstskou infrastrukturu nestavět na úkor lidí.

V. Chránit historické centrum

Zakázat výškové stavby všude tam, kde mohou poškodit unikátní panorama. Chránit bydlení v centru a zachovat veřejnou funkci budov, jež slouží veřejným účelům.

VI. Uplatňovat ekologickou architekturu

Nechat o podobě budov rozhodovat odborníky namísto politiků, uplatňovat v maximální možné míře kritéria ekologické architektury.

VII. Rozhodovat transparentně a demokraticky

Zveřejňovat veškeré dokumenty, zajistit dostatečnou diskusi, zabývat se seriózně připomínkami občanů a rozhodovat transparentně.

Výhled na Prahu z Havlíčkových sadů – tzv. Grébovky, která je důležitým rekreačním zázemím obyvatel vnitřní Prahy. Horizont města necitlivě narušují výškové budovy na Pankráci.

SEZNAM DOPORUČENÍ

I. Koncepce a její udržení..... 8	IV. Veřejné vybavení a infrastruktura..... 16
1. Vytvořit vizi rozvoje města podporovanou obyvateli 8	15. Vymezit prostor pro celoměstsky významné stavby..... 16
2. Odpolitizovat územní plánování a garantovat nezávislost Útvaru rozvoje hl. m. Prahy..... 8	16. Podpořit vědu a výzkum 16
3. Nepřijímat nekoncepční změny územního plánu..... 8	17. Zajistit Pražanům dostatek sportovišť..... 16
4. Vypracovat podrobné regulační plány pro citlivé oblasti 9	18. Při stavbě pražského okruhu dbát nejvyšší ohled na zdraví, prostředí a památky 16
5. Zajistit návaznost územního plánu Prahy na Středočeský kraj 9	19. Neumožnit rozšiřování letiště v Ruzyni kvůli hlukovému zatížení obyvatel 17
II. Nová výstavba 10	20. Uzavřít skládku komunálních odpadů v Ďáblicích 18
6. Upřednostnit přestavbu brownfields před zástavbou zeleně a půdy 10	V. Ochrana historického centra 19
7. Zastavit urban sprawl – nové obytné domy a skladiště na zelené louce 10	21. Zakázat výškové stavby tam, kde by mohly poškodit unikátní panorama Prahy..... 19
8. Povolit výstavbu nových čtvrtí jen po důkladné analýze a po vybudování infrastruktury..... 10	22. Chránit bydlení v centru 20
9. Přenést náklady na veřejné vybavení vyvolané výstavbou na developery..... 10	23. Zachovat veřejnou funkci veřejných budov..... 20
10. Zahájit skutečnou regeneraci panelových sídlišť 11	VI. Architektura..... 21
III. Stromy a parky 13	24. Nechat o podobě budov rozhodovat odborníky namísto politiků 21
11. Zpracovat a pravidelně aktualizovat podrobnou evidenci zeleně..... 13	25. Uplatňovat kritéria ekologické architektury 21
12. Zajistit důslednou ochranu existující zeleně..... 13	VII. Účast občanů v rozhodování 22
13. Zřízovat s novou výstavbou povinně veřejné zelené plochy. 14	26. Všechny dokumenty musí být veřejné a k dispozici v dostatečném předstihu 22
14. Zachovat zahrádkové osady jako důležitou součást města 14	27. Zajistit širokou veřejnou debatu – prostor k vyjádření občanům 22
	28. Umožnit občanům vystupovat na jednání zastupitelstva 22
	29. Rozhodovat transparentně 22
	30. Respektovat výsledky místních referend 23

SOUČASNÝ STAV

Územní plán je jedním z klíčových dokumentů určujících rozvoj každého města. Ten pražský vznikl v roce 1999 a dnes je v mnoha ohledech překonaný. Také nový stavební zákon ukládá Praze povinnost schválit nový územní plán, a to nejpozději do konce roku 2015.

Praxi uplynulých deseti let charakterizují lobbismus a účelové prosazování změn územního plánu, jejichž cílem bylo často převést nezastavěné území do kategorie stavebních parcel. Tyto spekulativní transakce mohly přinést značné zisky majitelům pozemků. Změn územního plánu bylo projednáváno 2 754, což se podepsalo na celkové nesrozumitelnosti dokumentu a nespokojenosti prakticky všech uživatelů města.

Koncept nového územního plánu Prahy byl zveřejněn na podzim 2009. Plán používá zcela novou metodiku a legendu, než jaká byla platná v uplynulém desetiletí, a řadu dalších no-

vinek. Přesto dostali občané k nastudování obsáhlé koncepce a uplatnění připomínek pouhý jeden měsíc času.

Odezva veřejnosti byla přesto značná. Na magistrát dorazilo asi 4 500 různých námitek a připomínek. Občané různých čtvrtí ustanovili celkem 27 zástupců veřejnosti, jejichž námítka písemně podpořilo téměř 18 tisíc lidí. To je dosud největší počet občanů, jaký se v historii k územnímu plánu Prahy vyjádřil.

Vzhledem k řadě kontroverzních projektů, které koncept nového územního plánu obsahuje, a masivnímu nesouhlasu veřejnosti, nebyl nový územní plán dosud schválen, a tento úkol se přenesl na nové zastupitelstvo Prahy. I vzhledem k průběhu předvolební kampaně je zřejmé, že právě přístup k rozvoji hlavního města je pro voliče jedním z důležitých pohledů, kterými zkoumají pražské politiky. Před volbami v roce 2014 se budou voliči nepochybně opět ptát, co udělalo vedení města pro to, aby se v Praze lépe žilo.

I/ KONCEPCE A JEJÍ UDRŽENÍ

1) Vytvořit vizi rozvoje města podporovanou obyvateli

Základním problémem Prahy je, že město dlouhodobě postrádá vizi a jeho vedení se o formulaci vizí nepokoušelo. V uplynulých letech byla jediným náznakem o formulaci vize snaha pořádat v Praze olympijské hry. Město ji však představilo tak nešťastným způsobem, že většina obyvatel se postavila poměrně jednoznačně proti takovému plánu. Bez vize však není možné připravit ani kvalitní územní plán, ani město dlouhodobě rozvíjet.

Zatímco dříve dominovaly ve srovnávání úspěšnosti měst a jejich vhodnosti pro život spíše ekonomické ukazatele, dnes je tomu jinak. Velkoměsta se předhánějí v tom, které se v budoucnu stane ekologickou metropolí Evropy, zajišťující vysokou kvalitu života. Prioritou jsou ukazatele jako dostupnost přírody, kvalita ovzduší, hluchnost městského prostředí, kvalita MHD, množství zeleně, ekologická architektura, bezpečnost a podobně.

Hodnocení „kvality života“ v evropských městech založené na objektivních kritériích a zároveň na pocitech obyvatel provádí řada nezávislých agentur, přičemž Praha se v nich dlouhodobě umísťuje ve spodní části žebříčků. Na čelných pozicích se objevují Kodaň, Curych nebo Milán, ale také Praze blízká Vídeň.

Skutečnou kvalitu života v Praze vystihují také další ukazatele, jako je hluková mapa (ukazuje, že zhruba 100 000 obyvatel města žije v oblastech nevhodných podle hygienických limitů k bydlení), mapa znečištění ovzduší nebo průzkum sdružení Arnika, který prokázal dlouhodobý úbytek zeleně a stromů na území vnitřního města.

Příklad: Vídeň se prezentuje jako „město krátkých vzdáleností“. Vizi radnice je zajistit snadnou dostupnost různých cílů (obchody, kultura, společenská a sportovní zařízení) všem obyvatelům. Zároveň město investuje velké prostředky do MHD, cyklistické dopravy a z kvalitního veřejného prostranství. Pohyb po ulicích a bydlení ve městě je tak bezpečnější a příjemnější. Samozřejmostí je široká nabídka různorodých kulturních příležitostí.

2) Odpolitizovat územní plánování a garantovat nezávislost Útvaru rozvoje Prahy

Útvar rozvoje hl. m. Prahy (ÚRM) je samostatnou odbornou institucí, která disponuje velkým množstvím dat o územním rozvoji Prahy a zároveň desítkami kompetentních pracovníků, kteří územnímu plánování rozumějí. Připravuje a vyhodnocuje územně analytické podklady i vlastní územní plán či jeho změny. Jeho odborný názor vytvořený na základě řady odborných studií i mnohaleté praxe jeho expertů je nutné brát v úvahu.

Ve skutečnosti bylo územní plánování v minulých letech pod silným politickým tlakem, který vyplývá zejména z tlaku developerů. I když ÚRM formálně připravuje veškeré koncepce včetně územního plánu, konkrétní rozvojové tendence byly usměrňovány politiky. Nejlépe to dokumentuje přijímání změn dnes platného územního plánu, které odporuje schváleným Zásadám územního rozvoje, a přesto k němu dochází.

Příklad: Silný tlak na ÚRM dokumentuje výstižně kauza zástavby lokality Trojmezí, kterou Zásady územního rozvoje vymezují jako významnou celoměstskou plochu zeleně. Přesto začal ÚRM na zadání politického vedení hlavního města připravovat změny územního plánu, které mají umožnit developerskou zástavbu lokality. Podobná situace nastala v případě uvažovaného rozšíření skládky komunálních odpadů v Ďáblicích, které odporuje schválenému krajskému Plánu odpadového hospodářství.

3) Nepřijímat nekoncepční změny územního plánu

V současné době (červen 2010) projednává Praha 313 různých změn územního plánu, které se týkají 3 555 ha plochy (to je 7,17 % rozlohy Prahy). Celkem 171 záměrů má negativní dopad na životní prostředí (zástavba zeleně, zvyšování intenzit automobilové dopravy, zaborování zemědělské půdy apod.). Město o projednávaných záměrech prakticky neinformuje občany a žádná veřejná diskuse o často zásadních změnách územního plánu neprobíhá. Zároveň s těmito změnami probíhá proces přijímání nového územního plánu,

kteří mnohé lokality řeší odlišně. Také jsou již v platnosti Zásady územního rozvoje, kterými se musí i nově přijímané změny „starého“ územního plánu řídit. To se ale neděje.

Takovou praxi je nezbytné neprodleně ukončit. Územní plán by měl být obecně známým a dostupným dokumentem, který respektuje nadřazené územně plánovací dokumenty (PUR a ZUR) a poskytuje základní jistotu jak občanům, tak i developerům, majitelům nemovitostí a státním úřadům. Jeho časté změny naopak nahrávají spekulacím a vyvolávají obavy z možné korupce.

Příklad: Typickým příkladem je lokalita zvaná Trojmezí. Zatímco platný územní plán i návrh konceptu nového územního plánu tuto velkou zelenou plochu v husté sídlištní zástavbě ponechává jako zelenou s rekreační funkcí, současně projednávané změny zde žádají rozsáhlou bytovou zástavbu. Děje se tak nejen nekoncepčně, ale také za absence vyhodnocení důsledků navržených změn.

4) Vypracovat podrobné regulační plány pro citlivé oblasti

Vzhledem k velikosti Prahy musí nutně územní plán trpět určitou mírou obecnosti. V jeho možnostech není detailní regulace výstavby v jednotlivých čtvrtích. To mají podle stavebního zákona zajišťovat podrobné regulační plány. V Praze však vznikl pouze jediný takový plán (oblast Anenské a Betlémské čtvrti – Praha 1, platnost od 1. 6. 2002), a o výstavbě na většině území tak rozhodují fakticky úředníci stavebních úřadů městských částí, kteří zpravidla nemají k takovým rozhodnutím dostatečné vzdělání ani zkušenosti.

Příklad: Regulační plány by měly být vytvořeny pro všechny části města, kde se vyskytují výrazné architektonické či urbanistické hodnoty, jakož i pro všechna velká rozvojová území. To se týká celého území Pražské památkové rezervace UNESCO, historických jader jednotlivých městských čtvrtí, dále například Pankrácké pláň, oblasti Masarykovo nádraží – Florenc, Nákladového nádraží Žižkov, Smíchovského nádraží, nádraží Praha – Bubny, lokality Trojmezí, Horních Rožtyl, Rohanského ostrova a desítek dalších míst.

5) Zajistit návaznost územního plánu Prahy na Středočeský kraj

Jedním z velkých problémů Prahy je výstavba satelitních čtvrtí za hranicí města, na území Středočeského kraje. Pozemky blíže ku Praze mají logicky vyšší tržní hodnotu, proto jsou velmi žádané pro bydlení. V minulosti však výstavba za hranicí Prahy probíhala zcela nekoncepčně a bez vazby na město. Chybí také jakákoliv vybavenost pro lidi, kteří zde žijí. Obyvatelé Středočeského kraje tak ze svých satelitů nedojíždějí do Prahy pouze za prací, ale i za nákupy, zábavou, vzděláním apod. Náklady na zajištění potřebné infrastruktury pro obyvatele středních Čech se tak přenášejí na hlavní město.

Je nezbytné, aby byl územní plán Prahy koordinován se Středočeským krajem, což se v minulosti nedělo. V opačném případě hrozí obkroužení hlavního města sídelní kaší, která bude zhoršovat situaci v oblasti dopravy, nedostatku zeleně a veřejné infrastruktury jak v těchto satelitních oblastech, tak i v samotném městě, a tím se zásadně zhorší životní podmínky všech občanů.

II/ NOVÁ VÝSTAVBA

6) Upřednostnit přestavbu brownfields před zástavbou zeleně a půdy

Na území města je řada oblastí, které byly dříve využívány pro průmysl, sklady nebo dopravu, a které v dnešní době mohou získat nové využití. Pokud se zvažuje výstavba nových čtvrtí nebo budov, musí být přednostně využívány plochy brownfields před zástavbou zemědělské půdy a zelených ploch. Podle současných urbanistických trendů je nezbytné zastavit rozšiřování měst do volné krajiny a využít potenciál území uvnitř města. Přestože se k tomuto trendu hlásil územní plán i dřívější vedení města, v praxi dochází ke zcela protichůdným rozhodnutím.

Výstavba v zeleni nebo na orné půdě by měla být napříště povolena pouze tehdy, pokud se zcela vyčerpá potenciál brownfields na území města, vhodných k zástavbě. Neznamena to nicméně, že všechna tato území musejí být nutně zastavěna – nové využití mohou představovat i jiné návrhy než je výstavba budov.

Příklad: K nejznámějším brownfields patří nevyužívaná kolejistiště čtyř nádraží (Smíchov, Masarykovo, Bubny, Žižkov), dále například skladový areál v Ruzyni, Rohanský ostrov, bývalá průmyslová zóna v Modřanech, bývalé mrazírny v Sedlci, železniční areál Bohdalec, některé průmyslové areály v Libni a Vysočanech, přístav v Holešovicích, apod. Část těchto areálů je pravděpodobně možné uvolnit k nové výstavbě. Při přestavbě těchto oblastí je však nutné chránit památky industriální architektury a vymezit dostatečnou plochu pro veřejná prostranství, veřejné vybavení a pro zeleně.

7) Zastavit urban sprawl – nové obytné domy a skladiště na zelené louce

Vzhledem k tomu, že na území města je dosud velké množství ploch, kde je možná nová výstavba, neexistuje důvod pro další stavební rozvoj na okrajích města – ať už jde o satelitní čtvrti, rozsáhlé nákupní zóny nebo logistická centra. Rozrůstání města do krajiny vede k úbytkům kvalitní zemědělské půdy a vyvolává tlak na vysoké investice do dopravních staveb a technické infrastruktury. Důsledkem takové výstavby je pak neustálé navyšování intenzit automobilové dopravy a

s tím spojené zhoršování životního prostředí. Toto konstatuje i Zpráva o problematice nežádoucího rozšiřování zástavby do okolních území (urban sprawl), kterou 12. srpna 2010 schválila vláda ČR.

Příklad: Koncept nového územního plánu předpokládá výstavbu dalších čtvrtí například v Ďáblicích, Pitkovicích, Újezdě, Čakovicích, Sobíně, Písnici, Uhříněvsí, Kolovratech, Lipanech, Křeslicích, Královicích, Cholupicích, Hloubětíně - Hutích a v mnoha dalších oblastech. Jedná se zpravidla o typické satelitní čtvrti bez dostatečné infrastruktury a značně vzdálené od centra města, kam budou muset obyvatelé dojíždět automobilem.

8) Povolit výstavbu nových čtvrtí jen po důkladné analýze a po vybudování infrastruktury

V analytických podkladech zpracovaných Útvarem rozvoje města se uvádí, že v Praze nelze v následujících 15 letech předpokládat výrazný nárůst počtu obyvatel. Z toho by logicky mělo vyplývat, že není nezbytné zásadním způsobem rozšiřovat rozsah zastavitelných ploch s výjimkou případů, kdy má vzniknout např. nové vybavení pro současné obyvatele, kvalitnější bydlení, apod. Přesto koncept nového územního plánu předpokládá vznik nových čtvrtí města. Lze se obávat, že jde o spekulativní projekty bez opodstatnění z hlediska rozvoje Prahy, které by měly být zastaveny.

Příklad: Největšími projekty nového územního plánu má být vznik Západního Města (Dubeč – Štěrboholy – Měcholupy) a Východního Města (oblast Stodůlek). Plošný rozsah těchto nových čtvrtí má být obrovský, stejně jako uvažovaný počet obyvatel. Přitom není známo, pro koho, proč a jak by se v těchto oblastech mělo stavět.

9) Přenést náklady na veřejné vybavení vyvolané výstavbou na developery

V uplynulých letech bylo běžnou praxí, že zatímco developer-ské firmy stavěly pouze komerčně výhodné projekty (zpravidla

Sídlíště Na Beránku v Modřanech je jedním z příkladů čtvrti, kde zcela chybí veřejná vybavenost a kde je veřejný prostor ve stavu neodpovídajícím dnešním požadavkům na kvalitní bydlení.

kanceláře, komerční bydlení a nákupní areály), veškeré náklady na veřejnou vybavenost (přístupové cesty, kanalizace, MHD, atd.) přecházely na město. Každá monofunkční plocha přitom městu přináší řadu problémů. Tento trend je nezbytné zvrátit.

Pomocí nástrojů územního plánování je možné vázat povolení komerční výstavby na zajištění nezbytného veřejného vybavení, například formou etapizace. Developeři by se měli finančně podílet zejména na úpravách veřejných prostranství, zavádění nových tras MHD (včetně bezbariérové úpravy starších vstupů do stanic metra), zřizování nových parků a na výstavbě kulturních, sociálních, zdravotnických a vzdělávacích zařízení.

Příklad: Jednou z typických ukázek nefunkčního územního plánování je rozsáhlá oblast Pankrác – Budějovická. V oblasti Budějovické vznikla kancelářská čtvrť, která se v odpoledních hodinách zcela vylidní, přičemž ranní cestování lidí autem do kanceláří a odpoledne domů se značnou měrou podílí na zatížení severojižní magistrály. Na Pankrácké pláni mělo původně vzniknout centrální náměstí Prahy 4 s rad-

nicí, knihovnou a řadou služeb. Město však postupně ustupovalo developerům, takže i na Pankráci vznikly většinou kancelářské budovy, doplněné pouze obchodním centrem příměstského typu.

Velké problémy mohou způsobit plánované projekty výstavby nových čtvrtí, například na území čtyř nádraží, v lokalitě Trojmezí nebo Horních Roztyl. Developeři ve všech těchto případech uvažují se stavbou komerčního bydlení, kanceláří, případně obchodů. Jejich projekty však neobsahují žádné další veřejné vybavení ani výstavbu dostatečně kapacitních linek MHD tam, kde veřejná doprava chybí. Je třeba si přitom uvědomit, že se má jednat o čtvrti, v nichž by žily či pracovaly desítky tisíc lidí.

10) Zahájit skutečnou regeneraci panelových sídlišť

Jedním z velkých urbanistických témat Prahy, které však nový územní plán i staré vedení města zcela opomíjejí, je skutečná

regenerace panelových sídlišť, která jsou dědictvím minulého režimu. Ani 20 let po politickém převratu se nepodařilo přeměnit panelová sídliště v místa k životu, a jsou stále pouze čtvrtěmi k přespávání stovek tisíc lidí. Je určitým paradoxem, že zatímco Praha patří mezi nejkrásnější města světa, většina jejích obyvatel žije v nekvalitním prostředí sídlišť bez dostatečných zařízení občanského vybavení a s nedostatkem sportovních, rekreačních a zelených ploch. Doposud můžeme vidět pouze rekonstrukce vlastních domů, ne však proměnu okolního prostředí.

Příklad: Odvážným způsobem přistupují k panelovým sídlištím některá města v sousedním Německu. Obvyklý koncept zpravidla zahrnuje ubourání části panelových bloků, snížení a rozvolnění příliš sevřené zástavby. V uvolněném prostoru pak vznikají nové obchody, služby a parky. Pro regeneraci sídlišť je nezbytné vytvořit v nich plnohodnotné městské prostředí, zahrnující všechny očekávané funkce města.

foto: Jan Losenický / Arnika

Neopakovatelnou příležitostí ke zlepšení veřejné vybavenosti a zeleně v centru města je přeměna brownfields. Patří k nim i nevyužívaná nádraží včetně Nákladového nádraží Žižkov.

III/ STROMY A PARKY

11) Zpracovat a pravidelně aktualizovat podrobnou evidenci zeleně

Praha v současné době nemá žádný nástroj k evidenci zeleně, jejího skutečného stavu a úbytků nebo případných přírůstků. Statistická data Útvaru rozvoje města poskytují pouze teoretický obraz, který však často neodpovídá skutečnosti (velké množství ploch je vymezeno jako zezeň, přičemž ve skutečnosti může jít například o zemědělskou půdu nebo plochu se zcela jiným způsobem využití). Ucelenou evidenci množství zeleně a zelených ploch postrádají i územně analytické podklady pro zpracování konceptu nového územního plánu. Tempo mizení zeleně z města není žádným způsobem objektivně kontrolováno.

Podrobná evidence byla provedena naposledy v roce 1995 (Povrchy a zezeň v Praze, Institut městské informatiky). V dalších letech už magistrát tuto evidenci neaktualizoval s poukazem na vysokou finanční náročnost, i když skutečným důvodem mohla být spíše obava z toho, že vyjdou najevo úbytky zeleně v některých částech Prahy.

Příklad: Některá města dnes používají metodu tzv. pasportizace zeleně, jejímž výsledkem je přehled všech zelených ploch, jednotlivých stromů nebo stromořadí, včetně popisu jejich stáří, druhu, stavu a dalších charakteristik. Pokud by Praha navíc zaktualizovala data získaná pro statistiku vydanou v roce 1995, vznikly by cenné podklady jak pro informování občanů o skutečném stavu životního prostředí, tak i pro plánování investic do výsadby stromů, péče o zelené plochy apod.

12) Zajistit důslednou ochranu existující zeleně

Jedním z klíčových faktorů kvality života ve městě je dostatek zeleně, která musí být také plošně rovnoměrně rozmístěna, aby byla dostupná všem obyvatelům a mohla plnit nezbytné funkce pro život ve městě. Samozřejmě by měla být její důsledná ochrana. V minulých letech tomu tak ne vždy bylo a zezeň mnohdy musela ustoupit komerčním záměrům.

Mezi známé případy patří výstavba kancelářské budovy Vysočanská brána na ploše parku Balabenka, zástavba školního hřiště v Petřské čtvrti, umístění bytového komplexu Bydlení Cibulka v ochranném pásmu přírodní památky Vidoule nebo povolení provozovny McDonalds v ochranném pásmu Přírodního parku Šárka-Lysolaje. Řadě dalších podobných projektů se podařilo díky aktivitě místních obyvatel včas zabránit.

Koncept nového územního plánu umisťuje do některých zelených ploch výstavbu, což je zcela nežádoucí. Problematiké je také měřítko územního plánu, které zobrazuje pouze zelené plochy větší než 0,5 hektaru (současný územní plán přitom zobrazuje plochy od 0,25 ha). To znamená, že všechny menší zelené plochy a parčíky mohou být ohroženy tlakem na zástavbu nebo zmenšení. Také některé velké zelené plochy navrhuje koncept nového územního plánu nebo návrh změn platného územního plánu k zástavbě.

Příklad: Největší souvislá zelená plocha Prahy – Klánovický les, je pod dlouhodobým tlakem na zmenšení. Předmětem sporu je výstavba golfového hřiště, které by si vyžádalo vykácení 300 hektarů lesa a umístění uzavřeného areálu včetně budov. Rekreační zázemí sloužící obyvatelům severovýchodní části Prahy by tak bylo vyhrazeno jen úzké skupině uživatelů.

Na území Prahy existuje řada zanedbaných zelených ploch, kde se namísto jejich údržby a rehabilitace uvažuje o zástavbě. Území i přes určitou divokost nicméně slouží rekreaci obyvatel okolních čtvrtí, kteří zachování zeleně vnímají jako důležité. Jedná se například o prostor bývalých Strnadových zahrad ve Velešlavíně, lokalitu Trojmezí (Přírodní park Hostivař – Záběhlice) nebo území Horních Rožtyl.

Koncept nového územního plánu, případně návrhy na změny, často umisťují do zeleně bez jakéhokoliv vysvětlení zastavitelné plochy. Je to případ pozemků u městských hradeb na Strahově, pozemků v Podolském profilu, část Dívčích Hradů, stolové hory Vidoule, parku u Libeňského zámečku nebo parčíku v Revoluční ulici, Hájů u přehrady Hostivař i jiných míst.

13) Zřizovat s novou výstavbou povinně veřejné zelené plochy

Za posledních dvacet let vzniklo v Praze mnoho nových budov a čtvrtí, ale jen velmi málo nových parků. Nové zelené plochy mají přitom pro rozvoj města význam stejně jako nová výstavba. Zejména v rámci nově budovaných čtvrtí je zpravidla vhodné a možné vymezit část pozemků pro zeleň, což se v minulosti nedělo a naopak bylo preferováno kritérium maximální možné zastavěnosti pozemku. Územní plán poskytuje ke stanovení podílu zeleně v zástavbě dostatečné nástroje a je nezbytné je uplatňovat.

Předchozí vedení radnice propagovalo myšlenku tzv. zeleného pásu kolem Prahy, který měl vzniknout po obvodu města. Problematický je už samotný vznik takového pásu, protože potřebné pozemky mají zpravidla soukromé vlastníky a jejich vykoupení a zalesnění by si vyžádalo značné prostředky (myšlenka zeleného pásu je stará už skoro sto let, ale dosud se jí nepodařilo realizovat). Zelený pás zároveň neřeší problém nedostatku zeleně v některých centrálních částech města, kde však žije nebo se pohybuje nejvíce lidí a zeleň zde proto má podstatně větší význam, než na okraji Prahy.

Vedle estetického významu či klimatizačních funkcí je v městském prostředí důležitý především pozitivní vliv zeleně pro ochranu lidského zdraví. Jen jediný vzrostlý strom denně vyrobí zhruba 1 000 litrů kyslíku a za svůj život spotřebuje 24 milionů m³ oxidu uhličitého. Zejména některé druhy stromů, jako například jeřáby, borovice či duby, jsou navíc velmi účinnými pomocníky při eliminaci jemných prachových částic z ovzduší, znečištěného především v důsledku automobilové dopravy. Právě polévatý prach má přitom podle výzkumu odborníků z Ústavu experimentální medicíny pod vedením MUDr. Radima Šráma přímou souvislost s nárůstem nemoc-

nosti u dětí, zejména pokud jde o poruchy imunitního systému a nemoci dýchacího ústrojí.

Příklady: Přistoupí-li se k regeneraci velkých území, jako jsou čtyři nádraží, Rohanský ostrov, oblast Modřan a podobně, vzniká velká příležitost k založení nových městských parků. Vzhledem k tomu, že výstavba nových čtvrtí bude pro developery nepochybně značně zisková, lze vnímat založení parků jako logický a oprávněný požadavek. Vytvoření veřejných zelených ploch by však mělo být povinnou součástí každé developerské výstavby v míře odpovídající konkrétnímu místu.

14) Zachovat zahrádkové osady jako důležitou součást města

Předchozí vedení města navrhlo strategii postupného rušení zahrádkových osad na území vnitřního města. Řada z nich přitom existuje třeba už sto let a působí v ní třetí generace zahrádkářů. Zahrádkové kolonie představují zeleň, o kterou se město ani městské části nemusejí starat a vynakládat žádné finanční prostředky. Zahrádky plní navíc funkci sociální a umožňují částečné samozásobení obyvatel potravinami. Pro řadu lidí jsou také formou kontaktu s přírodou, který je u obyvatel Prahy mnohdy vzácný. Proto je vhodné přinejmenším část zahrádkových osad zachovat.

Příklady: V některých zemích jsou zahrádkové osady vnímány jako součást celoměstského systému zeleně a jako forma prevence sociálně patologických jevů, a proto je města podporují nebo přinejmenším tolerují. Ve Velké Británii například platí, že pokud město ruší zahrádkovou osadu, poskytne zahrádkářům jako kompenzaci náhradní pozemky o srovnatelné kvalitě i rozloze v jiné části města.

foto: Jan Losenický / Arnika

Není náhodou, že historicky se při plánování měst vymezovala i poměrně velká prostranství jako náměstí nebo parky, které vyvažovaly hustou zástavbu.

IV/ VEŘEJNÉ VYBAVENÍ A INFRASTRUKTURA

15) Vymezit prostor pro celoměstsky významné stavby

Zatímco v období první republiky i komunistického režimu vznikla v Praze celá řada staveb s celoměstským významem, v posledních dvaceti letech tento trend nepokračuje. Umísťování staveb s velkým významem pro celé město je přitom nutné specificky plánovat. Jedná se například o nové budovy vysokých škol, muzea a galerie, případnou novou budovu radnice a další veřejné budovy.

Příklad: V oblasti Strahova se uvažuje o vymístění vysokoškolských kolejí a dokonce i o zbourání velkého sletového stadionu. Na uvolněných pozemcích by podle některých představ měla vyrůst rozsáhlá čtvrť luxusních bytů a domů. Vysokoškolský kampus by se pak měl přestěhovat do Ruzyně, na místo dnešního skladového areálu. To je však zcela nevhodné, neboť studentský život jednoznačně patří do centra města, a ne na jeho okraj, který je navíc špatně dopravně dostupný. Pokud bude debata o novém místě pro univerzitní kampus pokračovat, je nepochybně potřebné hledat lokalitu odpovídající významu takové instituce i obecně významu univerzitního života pro Prahu.

Koncept nového územního plánu předpokládá rovněž redukci zázemí vysokých škol na Albertově kvůli výstavbě obytného komplexu. Také v tomto případě je omezení univerzitního kampusu zcela nevhodné.

16) Podpořit vědu a výzkum

Koncept nového územního plánu nevymezuje nikde na území Prahy plochy pro vědu a výzkum, což se jeví na první pohled jako nedostatek. Není zřejmé, zda existuje nějaká analýza potřebnosti nových ploch pro vědu a výzkum, nicméně tuto problematiku návrh plánu vůbec nezmiňuje. Má-li mít provoz vysokých škol návaznost na praxi a má-li si Praha udržet konkurenceschopnost v podmínkách EU, je nepochybně vymezení ploch pro vědu a výzkum potřebné a žádoucí.

17) Zajistit Pražanům dostatek sportovišť

Analýza Útvaru rozvoje města ukazuje, že Praha nemá odpovídající množství sportovních zařízení – týká se to zejména některých čtvrtí a některých typů sportovišť. Koncept nového územního plánu na tuto situaci nijak nereaguje.

Příklad: Nejviditelněji dokumentuje existující problémy plavecký areál Šutka, rozestavěný od roku 1987. Pražský magistrát chtěl situaci zachránit a tvrdil, že Šutka bude zahrnuta do pražských olympijských her. Od té doby, co z plánů na olympiádu sešlo, však není jasné ani co bude s plaveckým areálem. Právě nedostatek plaveckých bazénů je jedním z problémů, které Pražané podle analýzy vnímají nejvýrazněji.

18) Při stavbě pražského okruhu dbát nejvyšší ohled na zdraví, životní prostředí a památky

Jednou ze dvou dopravních staveb, které pro jejich význam zmiňujeme v tomto materiálu, je Pražský okruh. Jeho dostavba se jeví jako nezbytný předpoklad pro odvedení tranzitní dopravy z centra města, přesto je však podstatnou otázkou vedení jeho trasy. V současné době naráží prosazovaná varianta tras v jeho severozápadní části (Suchdol – Březiněves) a ve východní části (Běchovice) na pochopitelný odpor tamních obyvatel. Okruh má být v těchto segmentech veden v těsné blízkosti obydlených území a přírodně cenných lokalit nebo dokonce jimi napříč. Zvolení konkrétní trasy je přitom značně problematické a odporuje jak výsledkům procesu hodnocení vlivů na životní prostředí (EIA), tak i ekonomickým a jiným analýzám. Nové vedení pražské radnice by mělo rozhodnutí o trase Pražského okruhu v dosud nepostavených úsecích revidovat a případně změnit.

Při výstavbě Pražského okruhu je nezbytné důsledně dbát na ochranu veřejného zdraví, životního prostředí a kulturních i přírodních památek. Propady půdy, popraskané stěny a zvýšená prašnost a hluk v důsledku ražení tunelu Blanka jsou ukázkou toho, že nejdražší pražská stavba zcela postrádá dozor a vedení.

foto: Jan Losenický / Arnika

Obyvatelé Ďáblic jsou proti rozšíření tamní skládky komunálního odpadu hlavně kvůli zvýšené prašnosti v jejím okolí. Podle Plánu odpadového hospodářství měla být skládka uzavřena.

19) Neumožnit rozšiřování letiště v Ruzyni kvůli hlukovému zatížení obyvatel

Územní plán předpokládá výstavbu nové vzletové a přistávací dráhy mezinárodního letiště Praha - Ruzyně. Tato stavba by měla umožnit navýšení kapacity letiště z dnešních zhruba 12 milionů cestujících ročně (údaj za rok 2009 – odbaveno 11,64 milionů cestujících) až na množných 20 milionů odbavených cestujících.

Úskalí projektu spočívá v tom, že letové dráhy by vedly nad obydlenými částmi Prahy 6 a Suchdola, přičemž část nemovitostí by byla zařazena do tzv. ochranného hlukového pásma. V něm mohou být překračovány hygienické limity pro hladiny hluku z leteckého provozu, což fakticky znamená znehodnocení nemovitostí a významné poškození životního prostředí.

Z dostupných podkladů vyplývá, že význam záměru pro Prahu je sporný. Pokud jde o osobní přepravu, má letiště Ruzyně

i za stávajících parametrů stále dostatek volné kapacity. Nová letová dráha má sloužit jednak ke znásobení počtu leteckých transferů (pražské letiště by tak bylo jakousi přestupní stanicí, přičemž nelze očekávat, že by takoví cestující znamenali pro město zásadní ekonomický přínos), jednak ke značnému rozšíření nákladní dopravy. Takové důvody jsou však málo závažné pro výrazný zásah do života desítek tisíc obyvatel.

Příklad: Trendem dnešní Evropy je snižování intenzit letecké dopravy v blízkosti obydlených území, což může někdy znamenat i přemístění letiště. Berlín nedávno kvůli hluku definitivně uzavřel letiště Tempelhof, přičemž doprava byla přesunuta na jiná letiště. V případě Prahy se uvažovalo o posílení kapacity letiště Ruzyně rozšířením letiště ve Vodochodech nebo rekonstrukcí vojenského letiště v Milovicích. Přestože žádná z těchto možností není bez problémů (a také v obou zmíněných lokalitách existuje silný odpor občanů proti zprovoznění tamních letišť), dokumentují, že rozšiřování letiště v Ruzyni není zdaleka jedinou možností.

20) Uzavřít komunální skládku v Ďáblicích

Přestože platný Plán odpadového hospodářství Prahy předpokládá uzavření centrální skládky komunálních odpadů v Ďáblicích k roku 2012, koncept nového územního plánu naopak počítá s provozem skládky po dalších 15 let. Skládky přitom již dnes patří mezi největší v České republice – za 16 let se na ní nashromáždilo 5 milionů tun odpadu.

Podle odborníků je další provoz ěáblické skládky nevhodný. Skládkování a spalování ve spalovnách jsou dva nejhorší

způsoby řešení odpadového hospodářství. Ve světě se dnes prosazují moderní koncepty dalšího využití odpadu, recyklace nebo model takzvaného zero waste – nulového odpadu. Pokud chce být Praha moderní metropolí, měla by se vydat touto cestou. Naopak rozšiřování kapacity skládky by na dalších patnáct let znemožnilo progresivní přístup k odpadům. Také místní obyvatelé spoléhali na to, že slib o uzavření skládky bude platit, a doufají ve zlepšení životního prostředí v okolí dnešní skládky, mj. snížení prašnosti a hluku z nákladní dopravy.

V/ OCHRANA HISTORICKÉHO CENTRA

21) Zakázat výškové stavby tam, kde by mohly poškodit unikátní panorama Prahy

Od roku 1998 probíhá v Praze spor o výstavbu výškových budov. Část architektů a některé developerské společnosti tvrdí, že výškové stavby jsou symbolem dnešní doby a Praha se bez nich neobejde. Debatu rozvířil projekt na výstavbu dalších mrakodrapů na Pankrácké pláni v místě, kde v 80. letech 20. století vyrostla nová budova Československého rozhlasu. Podpora tomuto záměru ze strany úřadů i vedení města vedla k tomu, že se začaly objevovat další projekty výškové zástavby v dalších částech Prahy v blízkosti centra (Žižkov, Modřany, Holešovice).

V roce 2007 se na podnět občanských sdružení zabýval situací v Praze Výbor světového dědictví UNESCO, na jehož listině je

zapsána Pražská památková rezervace. Výbor konstatoval, že Praha je vedle Benátek a Florencie jediným městem v Evropě, kde se dodnes dochovalo historické panorama nenarušené novostavbami, a proto je nezbytné jej zachovat. Zasazovat mrakodrapy do historického panoramatu Prahy je podle Výboru UNESCO nepřijatelné.

Koncept nového územního plánu sice vymezuje zónu se zákazem výškových staveb, avšak nedůsledně. V některých místech (zejména Holešovice, Pankrácká pláň a Bubeneč) z regulace záměrně vynechává místa, o která mají zřejmě zájem developéři pro výškovou výstavbu. K takovému přístupu není důvod. Umožnění výškových staveb uplatňujících se v panoramatu Prahy by mohlo vést k mezinárodní ostudě a dalšímu šetření Výboru UNESCO, což poškozuje jméno celé České republiky ve světě.

foto: Jan Losenický / Arnika

I menší zelené plochy a parky mají ve městě velký význam. Je proto škoda, že nové developerské projekty v Praze realizaci veřejné zeleně nezahrnují.

22) Chránit bydlení v centru

Pro uchování charakteru města je důležité udržet v něm trvale bydlící lidi. V uplynulých 20 letech docházelo systematicky k přeměně obytných domů na kanceláře, hotely a různé typy provozoven spojených s turistickým ruchem a centrum města se trvale vylidňovalo.

V centru Prahy je nutné uplatnit všechny nástroje územního plánování, včetně regulačních plánů, k tomu, aby se znemožnila další přeměny existujícího bytového fondu na jakýkoliv jiný typ využití. Tam, kde je to možné, by mělo město navracet bytovou funkci i objektům, které jí v minulosti byly zbaveny.

23) Zachovat veřejnou funkci veřejných budov

Také v případě veřejných budov hrozí přeměna části z nich v komerčně využívané objekty, zejména zřejmě hotely a kanceláře. Může k tomu dojít v případě, že některé veřejné instituce budou opouštět svá sídla v centru a stěhovat se do jiných částí Prahy. V územním plánu je nezbytné ošetřit zachování funkce těchto budov, což v současné době neplatí.

Příklad: V souvislosti se stěhováním magistrátních odborů do centrální pronajaté budovy v Jungmannově ulici se uvolnila řada objektů fungujících do té doby jako oddělená pracoviště jednotlivých odborů, například soubor domů na Staroměstském náměstí, budova v Řásnovce nebo neo-barokní komplex v Dlouhé. Jejich další využití zatím není známo, ovšem je možné, že budovy ztratí svou veřejnou funkci.

foto: Jan Losenický / Arnika

Pro kvalitní bydlení mají velký význam také stromy v ulicích, neboť zvlhčují a ochlazují vzduch. Mimo jiné i pro dostatek stromů jsou Vinohrady jednou z nevyhledávanějších čtvrtí.

VI/ ARCHITEKTURA

24) Nechat o podobě budov rozhodovat odborníky namísto politiků

S ohledem na význam Prahy a na kvalitu její historické architektury je nezbytné, aby i dnešní doba zanechala na tváři města důstojný otisk. Lze konstatovat, že v posledních 20 letech v Praze s výjimkou snad jen Tančícího domu a objektu Zlatý Anděl, které se probojovaly na pohlednice a do katalogů cestovních kanceláří, nevznikly žádné pozoruhodné budovy. Je to zřejmě dáno nedostatkem odvahy, chybějících vizí a také malou snahou o získání renomovaných světových architektů. Vznikla naopak celá řada budov, které nevratně poškodily prostředí města a zůstávají v něm jako memento špatných rozhodnutí.

V případě obecních zakázek nebo zvláště výrazných budov by se mělo stát obvyklou praxí vyhlašování urbanistických nebo architektonických soutěží a oslovování také

zahraničních architektů. Jedině tak je možné dosáhnout toho, aby se i v Praze objevovala skutečně soudobá architektura.

25) Uplatňovat kritéria ekologické architektury

Při tvorbě územního plánu je nezbytné uplatnit veškeré soudobé poznatky a technologie vedoucí ke snížení negativního dopadu na životní prostředí. V Praze je příkladů ekologické architektury zatím jen nemnoho, přitom není žádný důvod k tomu, proč by i zde nemohly vznikat moderní budovy nebo i celé čtvrti respektující její požadavky. Ve světě se dnes již běžně uplatňují zelené střechy, recyklace dešťové vody, tepelná čerpadla, nízkoenergetické budovy apod. Při zakládání větších urbanistických celků by město prostřednictvím nástrojů územního plánování mělo stanovit tyto principy jako povinné a respektovat ekologické požadavky u vlastních budov.

VII/ ÚČAST OBČANŮ V ROZHODOVÁNÍ

26) Všechny dokumenty musí být veřejné a k dispozici v dostatečném předstihu

Má-li být rozhodování o rozvoji města demokratické a transparentní, musejí mít občané volný přístup ke všem podkladům, analýzám a studiím. To v uplynulých letech neplatilo. Magistrát například disponuje řadou urbanistických studií, k nimž veřejnost nemá přístup. Také některé podklady týkající se intenzit automobilové dopravy, rozptylové studie nebo akustické studie není možné oficiální cestou získat. To znemožňuje nezávislou kontrolu přijímaných rozhodnutí a posiluje nedůvěru občanů vůči územnímu plánu i vedení města.

Příklad: Materiály ke konceptu nového územního plánu zahrnovaly několik technicky složitých a obsáhlých dokumentů. Veřejnosti byly dány k dispozici jenom několik týdnů před konáním veřejného projednání a měsíc před podáváním připomínek. Předtím magistrát žádné dokumenty nezveřejňoval, takže zcela nový systém funkčních ploch nebo rozlišení, které koncept zavádí, byly pro občany velkým překvapením. Za tuto krátkou dobu nebylo v silách ani profesionálních nevládních organizací a nezávislých odborníků nastudovat všechny dokumenty a porozumět jim.

27) Zajistit širokou veřejnou debatu – prostor k vyjádření občanům

Tak významné dokumenty, jakými jsou Strategický plán Prahy nebo územní plán, není možné schvalovat za zdi úřadů a bez účasti veřejnosti. Při projednávání konceptu nového územního plánu dostali občané pouhý měsíc k nastudování odborného materiálu v rozsahu několika set stran a podání svých připomínek. Magistrát uspořádal pouze jediné veřejné projednání územního plánu pro celou Prahu. To je zjevně nedostatečné. Cílem města by mělo být ne co nejjednodušší a nejrychlejší schválení strategických dokumentů, ale schválení takových dokumentů, které budou mít co nejširší podporu obyvatel města.

V případě územního plánu lze doporučit jeho projednávání na úrovni jednotlivých městských částí, byť to stavební zákon

nevyžaduje. Za takové situace by bylo možné se podrobně zabývat názory občanů na rozvoj jednotlivých čtvrtí. Nezbytným předpokladem úspěchu nového vedení města je široká informační kampaň, která pomůže laikům pochopit tak složitý dokument, jakým územní plán je.

28) Umožnit občanům vystupovat na zasedání zastupitelstva

Zákonem dané úřední procedury nezbytné pro schválení územního plánu a dalších dokumentů by neměly být jedinou příležitostí, kdy se k celé věci mohou vyjádřit občané. Další prostor k věcným debatám by měl vznikat na jednání odborných komisí Zastupitelstva hlavního města Prahy i na zasedání městského Zastupitelstva.

Příklad: V posledním roce se na zasedání městského zastupitelstva rozšířila praxe, kdy zastupitelé vždy hlasují, zda umožní vystoupit jednotlivým občanům. Pakliže se má jednat o příspěvek k územnímu plánu, občané nedostanou prakticky nikdy možnost vystoupit se svým názorem, přestože každý příspěvek je časově omezen na maximálně 3 minuty. Taková praxe je v rozporu se zákony, neboť podle nich má každý občan právo na zasedání zastupitelstva vystoupit. Je nezbytné vrátit občanům tento prostor.

29) Rozhodovat transparentně

Zveřejněním veškerých dokumentů a zorganizováním odpovídající formy veřejných projednání nic nekončí. Zákon stanoví, že připomínky občanů k územnímu plánu musí vzít Hlavní město Praha náležitě v úvahu při svém rozhodování. Příslušný úřad se jimi musí zabývat a musí o některých připomínkách také úředně rozhodnout. Nemělo by však jít o pouhou formalitu, jak tomu dnes často je.

Město musí být připraveno věcně vyhodnotit připomínky a v případě, že jsou oprávněné, podle nich územní plán upravit nebo je jinou formou zpracovat do finální podoby dané koncepce. Protože jedním z cílů územního plánování je zajistit podmínky pro kvalitní život obyvatel města, je nezbytné

né zohlednit jejich představy a názory. Občané se zpravidla vyjadřují k rozvoji míst, v nichž sami bydlí, mnozí z nich jsou odborníky z různých oborů a problémy konkrétních čtvrtí velmi dobře znají. Jejich poznatky mohou užitečně doplnit práci magistrátních expertů.

30) Respektovat výsledky místních referend

Přestože to zákon o místních referendech hlavnímu městu neukládá, je vhodné, aby zastupitelstvo Prahy respektovalo výsledky místních referend týkajících se agendy územního plánování, uskutečněných na území jednotlivých městských

částí. Občané žádné části Prahy by neměli mít důvod se domnívat, že rozhodování o rozvoji města probíhá na jejich úkor a proti jejich právu na zdravé životní prostředí. Je vhodnější hledat kompromisní řešení, než silově prosazovat řešení či projekty, s nimiž velká část obyvatel Prahy nesouhlasí.

Příklad: V nedávné době proběhlo místní referendum v Klánovicích a občané v něm vyjádřili svůj zásadní nesouhlas s umístěním golfového hřiště do Klánovického lesa. Zastupitelstvo hlavního města Prahy na tento požadavek nijak nereagovalo. Druhé referendum se týkalo budoucnosti skládky komunálního odpadu v Ďáblicích, avšak pro malou účast voličů je jeho výsledek podle zákona neplatný.

foto: Jan Losenický / Arnika

Série veřejných debat Arniky ukázala, že lidé mají o dění kolem územního plánu zájem. Jedna z debat se týkala budoucnosti lokality Trojmezí.

DALŠÍ INFORMACE

Analýza změn územního plánu z hlediska vlivu na životní prostředí

<http://arnika.org/mesta/uzemni-plan/zmeny>

Souhrn námitek zástupců veřejnosti ke Konceptu územního plánu Prahy

<http://arnika.org/mesta/uzemni-plan/podporte-namity>

Studie Stav a vývoj zeleně v Praze

<http://arnika.org/mesta/zelen/stav-zelene>

Studie Hospodaření s vodou v Praze: hledání cest k udržitelnosti

<http://arnika.org/mesta/vyzkum/voda-2010>

Studie Brownfields v centru Prahy: kritéria udržitelného rozvoje

<http://arnika.org/mesta/vyzkum/brownfields-2009>

Studie Zeleň a veřejná prostranství v centru Prahy: jak zlepšit situaci

<http://arnika.org/mesta/vyzkum/zelen-2008>

Stavební mapa Prahy – některé z problematických záměrů územního plánu

<http://arnika.org/mesta/uzemni-plan/stavebni-mapa>

Vyjádření Komise Akademie věd ČR k územnímu plánu

<http://ct24.cz/regionalni/31550-novy-uzemni-plan-prahy-vystrasil-akademiky/>

foto: Jan Losenický / Arnika

Řada výzkumů potvrdila, že zeleň má vliv na kvalitu bydlení i hodnotu nemovitostí, obyvatelé měst vnímají úbytky zeleně mimořádně citlivě.

AUTOŘI 7 KLÍČŮ K UDRŽITELNÉMU PLÁNOVÁNÍ A ROZVOJI MĚSTA

Arnika – Centrum pro podporu občanů

Chlumova 17, 130 00 Praha 3

tel. 222 781 471

e-mail: arnika@arnika.org

<http://mestaprozivot.arnika.org/uzemni-plan>

Ústav pro ekopolitiku

Kateřinská 26, 120 00 Praha 2

tel. 224 826 593

email: alena.dodokova@ekopolitika.cz

<http://ekopolitika.cz>

Praha, 2011

FINANČNÍ PODPORA

Kampaň na ochranu životního prostředí v Praze podpořil grant Nadace VIA promítní iniciativy, Trust pro občanskou společnost ve střední a východní Evropě, Open Society Fund Praha v rámci grantové výzvy "Zapojení občanské společnosti do zlepšování politické kultury v ČR" z programu "Posilování role práva", a Nadace Partnerství. Dárci neodpovídají za obsah publikací.

Tato publikace je chráněna licencí Creative Commons

Jaká bude Praha?